

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**15 Nisan 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

15 Nisan 2020 Çarşamba

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7242 Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Gümrük Uzlaşma Komisyonu Üyelerine Ödenecek Ücrete İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar (Karar Sayısı: 2407)

— Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267 (1999), 1988 (2011) ve 1989 (2011) Sayılı Kararlarıyla Listelenen Kişi, Kuruluş veya Organizasyonların Tasarrufunda Bulunan Malvarlığının Dondurulması Hakkındaki 30/9/2013 Tarihli ve 2013/5428 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki (1) Sayılı Listede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2408)

— Malatya İli, Yeşilyurt İlçesi, Turgut Özal (Çilesiz) Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2409)

— Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Görev Yapan Türk Askeri Birlikleri Personeli ile Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları Personeline Tazminat Ödenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2410)

— 6245 Sayılı Harcırah Kanununun 46 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Uyarınca Yurtdışı Yer Değiştirme Giderinin Mesafeye Göre Değişen Kısmının Hesaplanmasında Esas Alınan Cetvellerin Uygulamaya Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2411)

— Faruk Saraç Tasarım Meslek Yüksekokulunun Merkezinin Bursa İlinden İstanbul İline Taşınması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2412)

YÖNETMELİKLER

— Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 2413)

— Askerî İşyerleri ile Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerlerinin Denetimi, Teftişi ve Bu İşyerlerinde İşin Durdurulması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Erciyes Üniversitesi Avrasya-Kore Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Erciyes Üniversitesi Yapay Zekâ ve Büyük Veri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2019/49)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2020/11)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 25/12/2019 Tarihli ve E: 2019/102, K: 2019/99 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 19/2/2020 Tarihli ve E: 2018/152, K: 2020/11 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 26/2/2020 Tarihli ve 2016/22178 Başvuru Numaralı Kararı

"IMF kaynağı ve para basma seçeneği değerlendirilsin"

Özel sektöre nakit akışı sağlanmasını ve desteklerin hayata geçmesini isteyen iş insanları, IMF'den kredi kullanılması ve kontrollü para basılması seçeneklerinin hükümetin masasında olması gerektiğini savundu. Ekonomi Bilim Kurulu oluşturulması da talepler arasında.

15 Nisan 2020

BURSA - Marmara ve İç Anadolu Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu (MARSİFED) ile Bursa Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (BUSİAD) online basın toplantısında Bursa basınıyla bir araya geldi. Bugün özel sektörün hiç olmadığı kadar devlet desteğine ihtiyaç duyduğunu dile getiren MARSİFED Başkanı Ramazan Kaya, "Ekonomiye bir an önce taze para girmesi gerekiyor. Yoksa hasarın boyutu çok daha büyük olacak. KOBİ'lere öncelik verilmeli" dedi. Ekonomik koordinasyonun sağlanması için STK'ların, TÜSİAD, MÜSİAD gibi iş insanları derneklerinin, TOBB'un, işçi ve işveren sendikalarının, üniversitelerin bulunduğu bir Ekonomi Bilim Kurulu oluşturulması gerektiğini öne süren Kaya, "Bu kurulun salgın sonrası süreçte de görev yapmasında fayda görüyoruz. Bütün paydaşlar ortak noktada birleşebilir. Bu dönem birlik ve beraberlik içinde olmamız gereken en hassas dönemlerden. Özel sektörün hiç olmadığı kadar devletin desteğine ihtiyacı var. Bunu da Ekonomi Bilim Kurulu koordinasyonu ile sağlayabiliriz" değerlendirmesini yaptı.

"Kontrollü şekilde para basmak uygun olabilir"

Kısa Çalışma Ödeneği'ne başvuran firmaların hala bu desteklerden somut şekilde yararlanamadığını kaydeden Ramazan Kaya, sürecin özellikle çalışanlar açısından hızlandırılması gerektiğini bildirdi. Kaya, açıklanan önceliklerin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğini ifade etti. IMF'den kullanılacak kredi ile uygun şartlarla döviz açığının belirli bir bölümünün karşılanabileceğini aktaran Ramazan Kaya şunları

söyledi, “Bunu göz ardı etmememiz lazım. Diğer yandan da kontrollü bir şekilde para basmak uygun olabilir. Bunun sakıncaları var ama kavgada yumruk sayısı aranmaz. Şu anda biz gemiyi bir karaya çıkartalım. Para basmanın enflasyona yansımaları olabilir ama en az hasarla atlatabilmek adına bu tür handikapları var diye bu gibi seçenekleri göz ardı etmememiz lazım.”

“TOBB ve TİM kasasındaki parayı kullandırmalı”

Toplantıda konuşan BUSİAD Başkanı Ergun Hadi Türkay da, normalleşme sürecinin beklenenden uzun sürebileceğine işaret ederek, “Neredeyse bir aydır işler tamamen durmuş vaziyette. Bugün çarkları çeviriyoruz desek, insanların normal tüketime dönmesi yurtiçi ve yurtdışında epey bir zaman alır. Bu süresinde de eldeki para tükenecek. En hızlı şekilde para arzının sağlanması gerekir. Bunun için devletin para basması yahut da IMF’den ucuz borçlanmaya gidilmesi seçeneklerinin masada olması gerekir. Zor zamanları atlatmamız gerekiyor” diye konuştu.

Destekler noktasında kısıtlı imkanlar nedeniyle hükümetin girişimlerinin tek başına yeterli olmayacağını savunan TOBB ve TİM gibi kuruluşların da üyelerine düşük faizle kasalarındaki parayı kullandırması gerektiğini ifade etti. Kısa Çalışma Ödeneği ve ücretsiz izin konusundaki devlet desteklerini olumlu bulduklarını belirten Türkay, bu imkanların iş barışını bozmayacak şekilde genişletilmesi, bürokrasinin azaltılması gerektiğini söyledi.

“Otomotiv nakitte ciddi sıkıntı yaşayacak”

Özellikle otomotiv sektöründe temmuz ayına kadar nakit akışında ciddi sıkıntılar yaşanacağını belirten MARSİFED Başkanı Ramazan Kaya, “Otomotiv 60 gün vade ile çalışıyor. Mayıs başında çalışmaya başlayan bir firmanın ana sanayiden, yan sanayiden ödemesini alabilmesi temmuz ayını bulacak. Dolayısıyla o iki ay nakit akışında ciddi sıkıntılar yaşanacak. Taze para girişi olmazsa ekonomimiz havale geçirecek. Telafi si mümkün olmayan hasarlarla karşılaşacağız. Önümüzdeki süreçte karşılıksız çeklerde ve senetlerde de artışlar olacak” şeklinde konuştu.

“Firmalarımızı yabancılara kaptırmayalım”

Salgın sürecinin uzaması halinde özellikle KOBİ’lerin el değiştirme ve kapanmaya varacak sıkıntılarla karşılaşacağını altını çizen Ergun Hadi Türkay, “En fazla zararı KOBİ’ler görecek. Öyle bir noktaya gelinecek ki büyük firmaların bir bölümü küçük firmaları yutacak. Örneğin Almanya, Alman şirketler dışında zayıf şirketlerin satın alınmaması konusunda bir dizi önlem aldı. Bizim de bu süreçte firmalarımızı yabancılara kaptırmamız lazım” diye konuştu. Salgın sürecinde tarımın da ilk sırada değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çeken Türkay, tarımsal alanda çalışmanın özendirilmesi, kooperatifliğin desteklenmesi, arazi toplulaştırmalarının yapılarak tarımda ölçek ekonomisinin kurgulanması gerektiğine vurgu yaptı.

'Büyük Karantina'da Türkiye %5 daralıp, 2021'de %5 büyüyecek

Uluslararası Para Fonu, Türkiye'nin yüzde 3 olan büyüme beklentisini yüzde 5 daralma olarak revize etti. IMF, koronavirüs salgınının olumsuz etkileri nedeniyle ocak ayında yüzde 3,3 olarak öngördüğü küresel büyüme tahminini yüzde 3 daralma olarak değiştirdi.

14 Nisan 2020

Uluslararası Para Fonu (IMF) ekonomi literatüründe 'Büyük Buhran' olarak geçen 1930'lardan bu yana en büyük ekonomik krizin yaşanacağını ve 'Büyük Karantina'nın küresel ekonomiyi bu yıl yüzde 3 daraltacağını öngördü. Kuruluş ocak ayında küresel ekonominin yüzde 3,3 büyüyeceğini öngörmüştü. IMF-Dünya Bankası Bahar Toplantıları'nın ikinci gününde IMF Başekonomisti Gita Gopinath pandeminin 2020-21 yıllarında 9 trilyon dolar kümülatif GSYH kaybına yol açabileceğini söyledi. Bu Almanya ve Japonya ekonomilerinin toplamından da büyük bir rakam.

IMF'nin Küresel Ekonomik Görünüm raporunda Türkiye ekonomisinin ise bu yıl yüzde 5 daralması, 2021'de ise yüzde 5 büyümesi öngörülüyor.

İşsizlik yüzde 17,2'ye yükselecek

IMF raporunda ortalama tüketici fiyat beklentisi 2020 için yüzde 12,6'dan yüzde 12'ye düşürüldü. 2021 TÜFE beklentisi yüzde 12 olarak açıklandı. IMF, cari işlemler dengesi/GSYH beklentisini bu yıl için yüzde -0,6'dan yüzde 0,4'e revize etti, gelecek yıl beklentisini -%0,2 olarak açıkladı. Türkiye için işsizlik oranı beklentisi ise bu yıl yüzde 17,2, gelecek yıl yüzde 15,6 seviyesinde belirlendi. Bir önceki raporda bu yıl için beklenti yüzde 13,8 seviyesindeydi.

Rapora göre bu yıl gelişmiş ekonomiler yüzde 6,1; ABD yüzde 5,9; Euro Bölgesi yüzde 7,5; Almanya yüzde 7; Fransa yüzde 7,2; İtalya yüzde 9,1; Japonya'da yüzde 5,2; Birleşik Krallık yüzde 6,5 daralacak.

G-20 14 milyar dolarlık moratoryumu değerlendiriyor

G20 ekonomilerinin ekonomi yetkilileri en fakir ülkelerin 14 milyar dolar değerinde borcunun moratoryumuna yeşil ışık yaktı. Reuters'a konuşan Alman üst düzey bir yetkili, Almanya'nın borç moratoryumunu desteklediğini ifade ederek, IMF ve Dünya Bankası tarafından önerilen borç moratoryumunun G-20 ülkelerinin bugün açıklamaları beklenen politika kararının önemli bir kısmını oluşturduğunu belirtti.

Koronavirüs etkisiyle yerli ve milli tohum kullanımı artacak

Türkiye Tohumcular Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, koronavirüs salgını nedeniyle tohum ithalatında ortaya çıkan sorunların yerli tohum üreticileri için bir şans olduğunu belirtti.

14 Nisan 2020

Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTÖB) Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, koronavirüs salgını nedeniyle tohum ithalatında ortaya çıkan sorunların yerli tohum üreticileri için bir şans olduğunu belirterek, "Bu süreçte verilen tohum desteğiyle beraber, üreticilerimiz yerli ve milli tohumlarımızı daha çok kullanacak. Çiftçiler, bizim ürettiğimiz tohumların da en az ithal edilen tohumlar kadar verimli ve kaliteli olduğunu görünce ithal tohumdan uzaklaşacak." dedi.

Akcan, Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi Programı" başlatıldığını hatırlattı.

Söz konusu program kapsamında tohumda yüzde 75 hibe desteği verildiğine işaret eden Akcan, desteğin gıda arzının devamlılığı için önemli olduğunu söyledi.

Akcan, Türkiye'de sertifikalı tohum kullanımında yanlış yönlendirmeler yapıldığına dikkati çekti. İthal tohumların daha verimli ve kaliteli olduğu şeklinde bir düşüncenin hakim olduğunu ifade eden Akcan, fiyat avantajından dolayı da çiftçilerin ithal tohum tercih edebildiğini dile getirdi.

Covid-19 salgını nedeniyle tohum ithalatı yapılamayacağını vurgulayan Akcan, şöyle konuştu:

"2020'de paranız olsa bile tohum alamayacaksınız. Ülkeler tohum satışına kısıtlama getiriyor. Salgın nedeniyle meydana çıkan sorunlar yerli tohum üreticilerimiz için bir şanstır. Bu süreçte verilen tohum desteğiyle beraber, üreticilerimiz yerli ve milli tohumlarımızı daha çok kullanacak. Çiftçiler, bizim ürettiğimiz tohumların da en az ithal tohumlar kadar verimli ve kaliteli olduğunu görünce ithal tohumdan uzaklaşacak. Çiftçi yerli tohumu ürünlerini kendi gözüyle görüp anlarsa bir daha ithal tohum kullanmaz."

Yerli tohum firmaları çiftçilerle daha çok iletişim kurmalı

Akcan, özellikle mısır, ayçiçeği ve pamuk tohumlarının ithal edildiğini belirterek, bu tür ürünlerde yerli ve milli tohumların kullanılmasının ülke tarımına ve ekonomisine katkılarının çok yüksek olacağını bildirdi.

Tohum ithal eden firmaların güçlü reklam ve pazarlama ağlarına sahip olduğuna dikkati çeken Akcan, özellikle bu süreçte yerli tohum üreticilerine çiftçilerle daha çok iletişim kurmaları tavsiyesinde bulundu.

Akcan, tüm dünyanın ve ülkenin zor bir süreçten geçtiğine işaret ederek, bu dönemde herkesin elini taşın koymas ve yerli üretimin artırılması gerektiğini sözlerine ekledi.

Toplanan inek sütü miktarı Őubatta arttı

Türkiye genelinde toplanan inek sütü miktarı, Őubatta geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 5,5 artarak 792 bin 223 tona yükseldi.

14 Nisan 2020

Türkiye İstatistik Kurumu, Őubat ayına ilişkin süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, toplanan inek sütü miktarı, Őubatta yıllık bazda yüzde 5,5 artıŐla 792 bin 223 ton oldu. Bu dönemde ticari süt iŐletmeleri tarafından yapılan içme sütü üretimi yüzde 9,3 yükselerek 130 bin 525 tonu buldu.

Aynı dönemde ticari süt iŐletmeleri tarafından yapılan yoğurt üretimi yüzde 4,2 artıŐla 87 bin 213 ton olarak kayıtlara geçti.

Őubatta bir önceki yılın aynı ayına göre kaymak üretimi yüzde 8,8, inek peyniri üretimi yüzde 8,2, ayran üretimi yüzde 8, tam yağlı süt tozu üretimi yüzde 5,7, manda ve karıŐık sütlerden elde edilen peynir eŐitleri üretimi yüzde 4,5, tereyağı üretimi yüzde 3,1 artarken, yağsız süt tozu üretimi yüzde 9,8 azaldı.

Ticari süt iŐletmeleri tarafından toplanan inek sütü yağ oranı ortalama yüzde 3,5 ve protein oranı yüzde 3,2 olarak tespit edildi.

Kısa çalışmada, başvuru sonucu beklenmeden ödeme yapılabilir

Koronavirüs önlemleri çerçevesinde kapsamı genişletilen Kısa Çalışma Ödeneği'nde, 60 günlük inceleme sürecinin sıkıntı yaratacağı gazeteniz DÜNYA tarafından gündeme getirilmişti. Dün AK Parti tarafından TBMM'de verilen teklifle sorun çözüldü.

15 Nisan 2020

Canan SAKARYA - Hüseyin GÖKÇE

İş dünyasının merakla beklediği 'torba teklif' TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Koronavirüs krizi kaynaklı ekonomik sıkıntıların hafifletilmesine yönelik tedbirleri teklifte önemli değişiklikler yapıldı. Buna göre, İşsizlik Sigortası Kanunu eklenen geçici maddeye göre, mücbir sebep kaynaklı kısa çalışma başvuruları için, uygunluk testinin tamamlanması beklenmeden, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilecek. TBMM'nin önümüzdeki hafta tatile girmesi beklenirken, bu düzenlemenin de tatil öncesi komisyon ve genel kurul aşamasının (İçtüzükte öngörülen süreler beklenmeden) tamamlanarak bu hafta içinde yasalaşacağı ifade ediliyor.

DÜNYA daha önce işçi ve işveren kesimlerinin kısa çalışma ödeneğinden yararlanmanın kolaylaştırılmasını içeren taleplerini gündeme taşımıştı. Daha önce sivil toplum örgütlerinin görüşüne sunulan 62 maddelik taslakta yer alan hükümlerin

çoğunluğu, TBMM'de sunulan teklifte maddelerin fıkraları olarak yer aldı ve yeni ekonomi paketinin madde sayısı 15'e düştü. Yeni teklifte çalışma hayatına yönelik çok önemli bir düzenleme daha yer aldı. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu Sözleşme Kanunu kapsamındaki tüm toplu sözleşme, grev ve lokavtlar 3 ay süreyle durduruldu. Durdurma süresince, kanunda yer alan süreler de işlemeyecek. Cumhurbaşkanı bu süreyi 3 ay uzatabilecek. Tartışma konusu olan sosyal medya şirketlerinin Türkiye'de temsilci bulundurma zorunluluğu ile elektrik üretim ön lisanslarının iptaline imkan veren düzenleme bu pakette yer almadı.

Teklifin bu hafta yasallaşması bekleniyor

Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında işten çıkarmaları 3 aylığına yasaklayan alacakların ertelenmesine dönük düzenlemeler içeren 15 maddelik yasa teklifi Meclis Başkanlığı'na sunuldu. Yasa teklifinin bu hafta içerisinde kanunlaştırılması bekleniyor. Kısa çalışma ödeneği başvurusunda, test sonucu beklenmeden, işverenin beyanı doğrultusunda ödeme yapılabilecek.

Yasa teklifine göre; kanunun yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi bulunmakla birlikte işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15 Mart 2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla, ücretsiz izinde buldukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, Fon'dan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi ücret desteği verilecek.

Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmayacak. Ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı olmak üzere para cezası verilecek. 4857 sayılı İş Kanunu'na eklenen geçici maddeye göre; her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler dışında işveren tarafından feshedilemeyecek. 3 aylık süre içerisinde işveren işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilecektir.

Bu kapsamda ücretsiz izne ayrılmak, işçiye geçerli sebebe dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermeyecek. İş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecek. Cumhurbaşkanı üç aylık süreyi altı aya kadar uzatabilecek.

Kısa çalışmada uygunluk testi beklenmeden ödeme yapılacak

AK Parti'nin Meclis Başkanlığı'na sunduğu son teklifle İşsizlik Sigortası Kanunu eklenen geçici maddeye göre, koronavirüs nedeniyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk testinin tamamlanması beklenmeden, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilecek. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemeler yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecek. Yaşlılar ile engellilere yapılan yardımların 3 ay süreyle gelir ölçütleri ile ağır engellilik şartı aranmadan yapılacak.

Süre uzatımı, toplantı erteleme ve uzaktan çalışma

Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında verilen ve 2020 yıl içinde geçerlilik süresi dolacak olan lisansların geçerlilik süresi bir yıl uzatılacak. Ticari gemilere düzenlenen 31 Temmuz 2020 tarihinde süresi dolacak olan denize elverişlilik belgesinin süresi Ağustos 2020'ye kadar uzatılacak. Medeni Kanun'a göre dernekler tarafından verilecek bildirim ve beyannameler ile dernek genel kurul toplantıları 31 Temmuz 2020'ye ertelenecek. Tarımsal Üretici Birlikleri'nin genel kurulu 31 Temmuz 2020'ye ertelenirken, TOBB'un Mayıs 2020'de yapılması gereken birlik genel kurulu bir sonraki yıl genel kurulu ile birlikte yapılacak.

Mücbir sebep hallerinde, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na ilişkin bilgi ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin yöntemler bakanlık tarafından belirlenecek.

Torba teklif ile Türkiye Varlık Fonu Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Şirketi, alt fonlar, kurdukları şirketlere tanınan çeşitli kamu mevzuatı ile Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanınan muafiyetlerin, bunların satın aldığı veya işlem yaptığı şirketler için de geçerli olması sağlandı. Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu'nun şirketler topluluğuna yönelik hükümlerinin Varlık Fonu ve şirketlerine uygulanmaması hükmü de getirildi. Dernek ve vakıf gibi sivil toplum örgütlerinin toplantı, genel kurul ve beyanname verme sürelerinin mücbir sebep hallerinde ertelenmesi yetkisi İçişleri Bakanlığı'na verildi.

Kar payının yüzde 25'i dağıtılacak

Teklifle, kamu şirketleri dışında kalan şirketlerin 2019 faaliyetlerinden dağıtılabılır karının yüzde 25'ini dağıtması sınırı getirildi. Kaçakçılıkla Mücadele Kanuna eklenen geçici maddeyle, 30 Eylül 2020 tarihine kadar bu kanun kapsamında el konulan salgın hastalıkla ilgili tıbbi cihaz, test materyali, etil alkol, maske, eldiven, tulum gibi malzemelere ilişkin düzenleme yapılıyor.

Hangi alacaklar ertelenecek?

- COVID-19 salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle; hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedelleri, 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenler başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecek. Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından bu süre 3 ay uzatılabilecek. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecek.
- Turizm tesisi maksadıyla verilen izinler hariç olmak üzere devlet ormanlarında gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına verilen izinler ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecek, Bakanlık bu süreyi 3 aya kadar uzatabilecek.
- Millî Parklar Kanunu kapsamında yapılan kiralamalardan 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecek. Bu süreleri bitiminden itibaren 3 ay uzatılabilecek.
- Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların 19 Mart 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımlarının 3 ay ertelenmesine belediyeler ve birliklerde ise meclis yetkili olacak. Bu süreler, bitiminden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilecek.
- Belediye ve bağlı kuruluşlarının; gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal sigorta prim ödemeleri ve su tüketimine bağlı alacakları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere, Cumhurbaşkanı tarafından 3 ay ertelenebilecek. Cumhurbaşkanı bu süreleri, bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya yetkili olacak.
- Belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan gerçek ve tüzel kişilere, toplu taşıma hizmetinin kesintisiz olarak yürütülebilmesiyle sınırlı olacak şekilde, 3 aylık süreyle sınırlı olmak üzere belediye meclisi kararıyla; gelir desteği ödemesi yapılabilecek. Bu dönemdeki ruhsat, izin, hat kirası borçları faizsiz olarak 3 ay ertelenecek. Konutlara ve faaliyetleri durdurulan işyerlerine ilişkin su faturası borçları belediyeler tarafından 3 ay ertelenebilecek.

- Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulamayan dönemlere isabet eden kısmı alınmayacak.
- Kredi Yurtlar Kurumu'na olan kredi borçları 3 ay ertelenecek. Borçlar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı, faiz veya Yİ-ÜFE uygulanmadan tahsil edilecek. .
- Tarım satış kooperatifleri birliklerinin yeniden yapılandırılan ve yılda bir taksit olmak üzere ödenen Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklı kredi borçlarının 2020 yılına ait borç taksit ödemesi, faizsiz olarak 2021 yılına erteleniyor, 2021 yılı dahil daha sonraki yıllarda ödenecek taksit tutarları da faizsiz olarak birer yıl ertelenecek.
- Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği yıllık aidatları 2020 yılında alınmayacak.
- TEDAŞ'ın elektrik tüketiminden kaynaklanan alacakları yapılandırılacak.

Yeni infaz yasası yürürlüğe girdi

Yeni infaz yasası Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın onayının ardından Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

15 Nisan 2020

TBMM Genel Kurulunda dün kabul edilen, "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Düzenlemeyle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, İnfaz Hakimliği Kanunu ve Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanunu olmak üzere toplam 11 farklı kanunda değişiklik yapıldı.

Buna göre, ceza infaz kurumlarında geçirilmesi gereken süreler yeniden belirlendi.

Koşullu salıverilme oranı 2/3'ten yarıya, mükerrirler ve örgütlü suçlar bakımından infaz oranı 3/4'ten 2/3'e indirildi.

Uyuşturucu ticareti ve cinsel istismar suçlarıyla, terör suçlarının 3/4 olan koşullu saliverilme oranları aynen muhafaza edildi. Bu suçların çocuklar tarafından işlenmesi halinde 2/3 olan koşullu saliverilme oranı değişmedi.

Kasten öldürme, yüzün sürekli değişikliğine sebebiyet veren kasten yaralama suçu, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar ve devlet sırlarına karşı suçlar ile işkence ve eziyet suçları bakımından herhangi bir indirim yapılmadı.

Denetimli serbestlikte düzenleme

Denetimli serbestlik uygulamasındaki mevcut 1 yıllık maktu uygulama aynen muhafaza edilecek.

Açık ceza infaz kurumunda bulunup da koşullu saliverilmesine 1 yıl kalan iyi halli hükümlülerin cezalarının denetimli serbestlik altında infaz edilebileceğine ilişkin hüküm aynen korunacak.

Hükümlü, denetimli serbestlik uygulaması kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmez veya denetimli serbestlik müdürlüğüne müracaat etmez ise cezasını açık ceza infaz kurumunda infaz edecek.

Denetimli serbestlik tedbiri uygulanmaya başlandıktan sonra hükümlü hakkında alt sınırı 1 yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suçtan dolayı kamu davası açılmışsa infaz hakimi tarafından hükümlünün açık ceza infaz kurumuna gönderilmesine karar verilebilecek.

Denetimli serbestlik uygulamasına ilişkin geçici düzenlemeler yapılacak.

Denetimli serbestlik süresi 3 yıla çıkarılacak

Geçici düzenleme uyarınca özellikle terör, uyuşturucu ticareti, cinsel saldırı ve istismar suçları, kasten öldürme, yüzün sürekli değişikliğine sebebiyet veren kasten yaralama suçu ve kadına karşı şiddet, işkence ve eziyet suçları ile özel hayatın gizliliğine ilişkin suçlar hariç 3 Mart 2020'ye kadar işlenen suçlarda, 1 yıllık denetimli serbestlik süresi 3 yıla çıkarılacak.

30 Mart 2020'ye kadar işlenen suçlar bakımından, terör, cinsel saldırı ve istismar, kasten öldürme suçları ve özel hayatın gizliliğine ilişkin suçlar hariç; 0-6 yaş grubu çocuğu bulunan kadın hükümlüler ile 70 yaşını bitiren hükümlüler hakkında denetimli serbestlik süresi 4 yıl olarak uygulanacak.

Maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını cezaevinde yalnız idame ettiremeyen 65 yaşını bitiren hükümlülerin cezası, Adalet Bakanlığının belirleyeceği devlet hastanesinden alınacak sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmek koşuluyla, denetimli serbestlik tedbiri altında infaz edilecek.

30 Mart 2020'ye kadar suç işleyen çocuk hükümlülerin 15 yaşını dolduruncaya kadar cezaevinde kaldığı 1 gün, 3 gün; 18 yaşını dolduruncaya kadar kaldığı 1 gün ise 2 gün sayılacak.

Kovid-19 salgını nedeniyle açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanan hükümlüler, 31 Mayıs 2020'ye kadar izinli sayılacak. Bu süre, gerektiğinde Sağlık Bakanlığının önerisiyle her defasında iki ayı geçmemek üzere Adalet Bakanlığınca üç kez uzatılabilecek.

Terör ve örgütlü suçlar hariç olmak üzere, yapılan infaz sistemi değişikliklerine bağlı olarak kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan iyi halli bazı hükümlülerden açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına bir yıl kalanların açık ceza infaz kurumlarına gönderilebilmesine imkan tanınacak.

Özel infaz usullerinin kapsamı genişletilecek

Hapis cezalarının hafta sonu, geceleyin veya konutta infazına ilişkin mevcut uygulamanın kapsamı genişletilecek. Bu usuldeki 6 aylık sınır, kasıtlı suçlar bakımından 1 yıl 6 aya, ölüme neden olma hariç taksirli suçlar bakımından ise 3 yıla çıkarılacak.

Kadınlar ve yaşlılar için öngörülen konutta infaz usulünün ceza sınırı artırılabilecek. Çocuklar da bu usule dahil edilecek.

Bu kapsamda konutta infazın sınırı; kadın, çocuk ve 65 yaşını bitiren erkek hükümlüler için 1 yıl, 70 yaşını bitiren hükümlüler için 2 yıl, 75 yaşını bitiren hükümlüler için de 4 yıl olarak belirlenecek.

Özel infaz usulleri bazı suçlar bakımından uygulanamayacak. 5 yıl veya daha az hapis cezasına mahkum olan hasta veya engelli hükümlüler, Adli Tıp Kurumu raporuna bağlı cezalarını konutlarında infaz edebilecek.

Yeni doğum yapan ve toplam 3 yıl veya daha az süreli hapis cezasına mahkum olan kadın hükümlüler de yine cezalarını konutunda infaz edebilecek. Diğer yandan hamile kadınların cezası 1,5 yıl ertelenebilecek.

Hükümlülerin iyi hallilik değerlendirilmesi

Hükümlülerin iyi hallilik değerlendirmesi, infazın tüm aşamalarında ve 6 ayda bir yapılacak. Hükümlülerin tutum ve davranışlarının değerlendirilmesine (iyi halin belirlenmesine) ilişkin esaslar yeniden belirlenecek ve hükümlülerin iyi hal incelemesinin infazın tüm aşamalarında yapılması sağlanacak. Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında bulunduğu tüm aşamalarda, en geç 6 ayda bir değerlendirmeye tabi tutulacak.

10 yılın üzerinde olan cezalarla terör ve kasten öldürme gibi önemli suçlardan mahkum olanların; açık ceza infaz kurumuna ayrılmalarına, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezalarının infazına ve koşullu salıverilmelerine ilişkin değerlendirmeleri, Cumhuriyet savcısının başkanlık edeceği genişletilmiş bir kurul yapacak ve karar verecek. Bu kurula, cezaevi izleme kurulu üyesi ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı temsilcileri de katılacak.

İyi hallilikle ilgili yapılan değişiklikler, 1 Ocak 2021'den itibaren uygulanacak.

Açık ceza infaz kurumuna ayrılma koşulları yeniden belirlenerek önemli suçlar bakımından infaz hakiminin onayı getirilecek.

İnfaz hizmetleri

Yapılan diğer düzenlemelerle infaz hizmetleri daha da iyileştirilecek. Zorunlu ve çok ivedi durumlarda, Cumhuriyet başsavcılığının hapis cezasının infazına 6 ay ara verebilmesine ilişkin yetkisi, 1 yıla çıkarılacak.

Ayrıca hükümlülerin eş veya çocuklarının sürekli hastalık ya da malullükleri halinde infaza ara verilebilmesine imkan tanınacak.

Çocuk hükümlülere verilebilecek ödül imkanının kapsamı genişletilecek. Bu kapsamda kardeşiyle de görüşmesine imkan sağlanacak.

Hükümlülerin hediye kabul etme hakkı genişletilecek. Çocuk ve 65 yaşını tamamlayan hükümlüler ile beraberinde çocuğu bulunan kadın hükümlüler bakımından, belirli zaman dilimi dışında da hediye alabilme imkanı sağlanacak.

Açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin 3 günlük mazeret izin hakkı 7 güne çıkarılacak.

Hükümlülerin mazeret iznini kullanabilmesi için ceza infaz kurumlarında iyi halli geçirmesi gereken süre kısaltılacak.

Hükümlülere, hasta olan yakınlarını ziyaret edebilmesi amacıyla verilen mazeret izin hakkı, 1 defadan 2'ye çıkarılacak.

Açık ve kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlülerin salgın hastalık halinde de kuruma ait telefon ve faks cihazından derhal yararlandırılmasına imkan tanınacak.

Hükümlünün bakıma muhtaç çocuklarının barındırılmasına ilişkin hükümlerin tutuklular bakımından da uygulanabilmesine imkan sağlanacak.

Hükümlülerin kamu kurum ve kuruluşlarının iş alanlarında, geceleyin bu kurum ve kuruluşlar tarafından barındırılmak koşuluyla çalıştırılabilmelerine imkan tanınacak. Bu durum, hükümlünün çalıştığı süre daha erken denetimli serbestliğe ayrılmasını sağlayacak.

Hükümlünün, duruşma, sağlık, eğitim ve çalışma gibi nedenlerle geçici olarak cezaevi dışında bulunduğu yerlerde gerçekleştirdiği disipline aykırı eylem ve sözleri nedeniyle de disiplin yaptırımlarının uygulanabilmesine imkan tanınacak.

Hükümlü ve tutukluların cezaevinin güvenlik ve düzenini ihlal eden bazı fiilleri disiplin yaptırımı altına alınacak.

Hükümlüler, kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı kütüphanelerden yararlanabilecek.

Elektronik cihazla takip edilebilecek şüpheli, sanık ve hükümlülerin, rızaları alınmak koşuluyla kendilerine ait cihazlar üzerinden de takip edilebilmelerine imkan sağlanacak.

Kamuya yararlı bir işte ücretsiz çalıştırma yükümlülüğü altında bulunan muhtaç durumdaki hükümlüler, bu yükümlülüğü yerine getirirken mutat vasıta ile yaptıkları yol giderleri ve iaşe giderleri, çalıştırdıkları kurum bütçesinden karşılanacak.

Uzmanlaşmış hakimler

Cezaların infazı sürecinde tüm kararların uzmanlaşmış hakimler tarafından verilmesi sağlanacak.

İnfaz hakimliği kurumunun kapasitesi güçlendirilerek uzmanlaşmaları sağlanacak ve infaza ilişkin tüm kararlar bu hakimlikler tarafından verilecek.

Cumhuriyet savcısının infaza ilişkin verdiği kararlara karşı infaz hakimliğine şikayet başvurusunda bulunulabilmesine imkan tanınacak.

İnfaz hakimlerine verilen yeni görevlere ilişkin hükümler, 1 Eylül 2020'dan itibaren uygulanmaya başlanacak. Bu tarihe kadar ceza mahkemelerinin mevcut görev ve yetkileri aynen devam edecek.

Suçlarla etkin mücadele

Bazı suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla cezaları artırılabacak.

Bu kapsamda yaralama suçunun canavarca his saikiyle, örneğin kezzap atmak suretiyle işlenmesi hali nitelikli haller arasına alınacak ve suçun bu suretle işlenmesi durumunda verilecek azami ceza 18 yıla çıkarılacak.

Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek ve üye olmak ile tefecilik suçlarının cezaları artırılabacak.

Kaçakçılık suçlarında malın değerinin azlığı indirim nedeni sayılacak

Diğer kanunlarda yapılan düzenlemelerle bazı sorunlar giderilecek.

Yurt dışına çıkış yasağı gibi adli kontrole ilişkin bazı tedbirlerin takibine ilişkin şekli görevler, denetimli serbestlik müdürlüğünün görevleri arasından çıkarılacak.

Kaçakçılık suçlarında malın değerinin azlığı indirim nedeni kabul edilecek ve kovuşturma evresi için de etkin pişmanlık imkanı getirilecek.

Kaçakçılık suçlarında malın değerinin "hafif" veya "pek hafif" olması halinde cezadan oransal indirim yapılacaktır.

Kovuşturma evresi için de etkin pişmanlık getirilerek kaçakçılık konusu malın değerinin iki katı parayı devlet hazinesine ödediği takdirde cezada belli bir oranda indirim yapılması sağlanacaktır.

Türkiye'de koronavirüsten can kaybı bin 403'e, vaka sayısı 65 bin 111'e yükseldi

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Türkiye'de 4. haftada vaka artış hızının düşüğe geçtiğini belirterek, "Son 24 saatte vaka sayısı 4 bin 62, vefat sayısı 107 oldu, toplam vefat sayısı 1403'e ulaştı" açıklamasında bulundu.

14 Nisan 2020

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Bilim Kurulu Toplantısı'nın ardından açıklamalarda bulundu.

Bakan Koca'nın açıklamalarından satır başları şu şekilde:

Aldığımız sonuçlar Türkiye'nin salgını en az kayıpla atlatacağına işaret ediyor. Kurallara çok sıkı uymalıyız.

Bir salgının aşamaları hakkında kesin ifadeler kullanılamaz. Şu ana kadar aldığımız bazı sonuçlar, Türkiye'nin en az kayıpla salgını aşacağına işaret ediyor.

Türkiye'nin durumu, dünyadan farklı seyrediyor. Dünyanın hiçbir ülkesinde vaka sayısının artmasıyla birlikte hastaneye yatış, yoğun bakım ve cihaza bağlanan hastaların sayısında bir azalış asla söz konusu değil.

"Vaka artış hızı düşüğe geçti"

Türkiye'de 4. haftada vaka artış hızı düşüğe geçti. Şu anda virüsün yayılma hızını kontrol altına almış durumdayız.

Genel tarama doğru yöntem değil, güvenilir sonuç elde etme açısından akılcı da değil. Biz, nokta atışı yaparak ilerliyoruz.

Hastalığın bulaşma ihtimali yüksek kişileri bulmaya odaklanıyoruz. Yaygın temas taraması, sıkı takip; salgının önünü kesmenin yolu bu.

Takibi yapılan toplam kişi sayısı 251 bin 28

Vaka artış hızının iniş geçmiş olması, ölüm artış hızının yavaşlaması mücadelede doğru yolda olduğumuzun somut işaretidir.

Filyasyon ekiplerimizce takibi yapılan toplam kişi sayısı 251 bin 28'dir.

Erken tanılarla hem yayılma önlenmekte hem de risk grubunda olan bazı kişilerin belki de hayatları kurtarılmaktadır.

Toplam vefat sayısı 1403'e ulaştı

Son 24 saatte vaka sayısı 4 bin 62, vefat sayısı 107 oldu, toplam vefat sayısı 1403'e ulaştı

Bugüne kadar temas zincirindeki 261 bin 989 kişi tespit edildi. Bunların yaklaşık yüzde 96'sına ulaşarak takip yapılmıştır.

Türkiye genelinde filyasyon ekibi sayısı 4 bin 600'dür.

4 bin 799 hasta taburcu edildi

Bugün itibarıyla toplam test sayısı 443 bin 626'ya, toplam vaka sayısı 65 bin 111'e ulaştı. Toplam 4 bin 799 hasta taburcu edildi.

Yeni bir dalgalanma olmadığı müddetçe piki önümüzdeki 1-2 hafta içinde yakalayacağımızı düşünüyorum.

Gerektiğinde birçok ülkeyle aşı çalışması yapabiliriz ama klinik uygulama noktasında kendi çalışmalarımızı daha önemli görüyoruz.

Destek kredisi başvurusu nasıl yapılır?

Ziraat Bankası destek kredisi başvuru takip sayfası

Üç kamu bankasının corona virüsü salgınından ekonomik olarak etkilenen vatandaşlara sağladığı bireysel temel ihtiyaç kredisine yoğun ilgi devam ediyor. Ziraat bankası destek kredisi başvuru takip sayfasını haberimizden görebilir, destek kredisi başvuru işlemlerini takip edebilirsiniz...

21:58 - 14 Nisan 2020

Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank'ın 'Ekonomik İstikrar Kalkanı' kapsamındaki destek kredisi başvuruları devam ediyor. Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği destek kredisinde ödemeler 6 ay ertelemeli yapılabiliyor. 5 bin, 7 bin 500 ve 10 bin TL miktarında kredi kullanabilecek vatandaşlar 36 ay vade imkanlarından da yararlanabiliyor. Peki Ziraat Bankası destek kredisi başvurusu nasıl yapılır? İşte destek kredisi başvuru işlemleri...

[ZİRAAT BANKASI BİREYSEL TEMEL İHTİYAÇ DESTEĞİ KREDİSİ](#)

Temel ihtiyaçlarını uygun şartlarda finanse edebilmeleri amacıyla Bireysel Müşterilerimiz;

10.000,-TL'ye kadar,

6 ayı ödemesiz dönemli, 36 ay vadeli,

Aylık Eşit Taksitli,

Kredi kullanabilecektir.

Örnek Ödeme Tablosu

Kredi Tutarı	Toplam Vade	Ödemesiz Dönem (Sonraki 30 Ay Boyunca)	Taksit Tutarı
10.000 TL	36 Ay	6 Ay	376.00 TL
7.500 TL	36 Ay	6 Ay	282.00 TL
5.000 TL	36 Ay	6 Ay	188.00 TL

VAKIFBANK TEMEL DESTEK İHTİYAÇ KREDİSİ BAŞVURUSU

Ekonomik İstikrar Kalkanı kapsamında orta ve düşük gelir grubunda yer alan müşterilerimize finansman desteği sağlamak için hazırlanan "Bireysel Temel İhtiyaç Destek Kredisi" kampanyası VakıfBank'ta.

Kredinizi;

10.000 TL'ye kadar,

6 ayı ödemesiz dönemli, 36 aya kadar vadeli,

Aylık eşit taksitli,

Aylık %0,49 faiz oranıyla kullanabilirsiniz.

Bireysel Temel İhtiyaç Destek Kredisi kampanyasından hane halkı geliri 5.000 TL ve altında olan bireysel müşteriler faydalanabilecektir.

Bireysel Temel İhtiyaç Destek Kredisi kampanyasına hemen başvuru yapmak için tıklayınız.

HALKBANK TEMEL DESTEK İHTİYAÇ KREDİSİ BAŞVURUSU

Hassas günlerden geçtiğimiz bu dönemde devreye alınan "Ekonomik İstikrar Kalkanı" tedbirleri kapsamında; hane halkı aylık geliri 5.000 TL'nin altında olan müşterilerimizin gıda, sağlık, kira, fatura ödemeleri (elektrik, su, doğalgaz vb.) gibi temel ihtiyaçlarının finansmanını sağlamak amacıyla, aylık %0,49 faiz oranı ile 6 ay ödemesiz dönemli, 36 aya varan vade seçenekleriyle 10.000 TL'ye kadar Bireysel Temel İhtiyaç Destek Kredisi hizmete sunulmuştur.

Dilerseniz; 10.000 TL'ye kadar kredinizi aylık %0,49 faiz oranı ve 36 aya varan vade seçenekleriyle kullanabilirsiniz.

Kredi ödemelerinizi; 6 ay ödemesiz dönemli olarak yapabilirsiniz. Başvuru için tıklayınız.

BAŞVURU SONUÇLARI NE ZAMAN AÇIKLANIR?

Bankalarca başvuru kanallarının açılması ve taleplerin toplanması sonrasında, temel ihtiyaç kredi başvuru sonuçları neticelendirilecek. Kredi kullanılması uygun olarak değerlendirilen müşterilerin hesaplarına kredi tutarları aktarılacak olup, müşteriler kredi tutarını ATM'lerden çekebileceklerdir

Ali Ekber YILDIRIM

15 Nisan 2020

Romanya ve Rusya'nın ihracat yasağı ayçiçeğinde krize neden olabilir

Birçok ülke, koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle bazı tarım ürünleri ihracatına yasak getirdi. Özellikle, hububat, bakliyat ve yağlı tohumlarda ithalatçı olan Türkiye, bundan olumsuz etkileniyor. Bu ürünlerin başında ise ayçiçeği, mısır ve soya var.

İhracat yasaklarının uzun sürmesi durumunda bu ürünlerin üretiminde kendine yeterli olamayan ve ithalat yapmak zorunda olan Türkiye, bitkisel yağda ve yem sektöründe sıkıntı yaşayabilir.

Yıllardan beri yağlı tohumlar üretiminin desteklenmesi, üretimin artırılması gerektiği dile getirilmesine rağmen ihtiyacı karşılayacak seviyede üretim artışı sağlanamadı. İthalat artarak devam ediyor. Ancak, ihracat yasakları bu ürünlerde daha şimdiden fiyatları ton başına 100 dolar civarında artırdı.

Yapılan tahminlere göre yeni ürün hasadına kadar Türkiye'nin mevcut stoklarının yeterli olmaması nedeniyle ithalata devam etmesi bekleniyor. Bu amaçla ayçiçeğinde ve ham yağ ithalatında vergi indirimi yapıldı. Ancak, ithalat yapılan ülkelerdeki alıcılar vergi indirimi getirildikten sonra fiyatları artırdı. Bu nedenle vergi indirimi Türkiye'ye değil ithalat yapılan ülkeye yarayacak.

Türkiye, ayçiçeği ithalatında dünya lideri

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Ayçiçeği Raporu'na göre Türkiye ayçiçeği ithalatında dünya lideri. Rapora göre; dünya ayçiçeği üretimi 2019-2020 sezonunda 54 milyon 450 bin ton olarak gerçekleşti. Tüketim ise 53 milyon 912 bin ton. Türkiye'nin 2019 yılı ayçiçeği üretimi 1 milyon 950 bin ton olarak tahmin ediliyor. Aynı yıl ithalatı ise, 1 milyon 136 bin ton oldu.

Dünya ayçiçeği ithalatının yüzde 30.6'sını Türkiye gerçekleştiriyor. Türkiye'den sonra yüzde 24.4 ile Avrupa Birliği ikinci, yüzde 10.2 ile Çin üçüncü sırada yer alıyor.

İthalat yapılan 2 ülke ihracatı yasakladı

Ülkeler bazında bakıldığında, Türkiye, 2019 yılında ayçiçeği ithalatının yüzde 33.5'ini Moldova'dan, yüzde 23.2'sini Romanya'dan, yüzde 19.6'sını Rusya Federasyonu'ndan ve yüzde 7.5'ini Bulgaristan'dan gerçekleştirdi. Bu ülkelerden Romanya ve Rusya koronavirüs salgını nedeniyle ihracata yasak getirdi. Ayrıca diğer üretici ülkelerden Kazakistan da ihracatı yasakladı. Yasaklama kararları nedeniyle ayçiçeği ithalatı zora girdi. Ayrıca son 1 aylık dönemde ton başına 100 dolar zam geldi. İhracat yasakları nedeniyle fiyatın daha da artması bekleniyor.

Haziran sonuna kadar ayçiçeği çekirdeğine ihracat yasağı getiren Rusya'nın elinde 600 bin ton ham ayçiçeği yağı olduğu ifade ediliyor. Bu nedenle Rusya çekirdeğe ihracat yasağı getirirken ham yağ ithalatına yasak getirmede. Ancak fiyatlar arttı. Ayçiçeği yağının tonu son bir kaç haftada 670 dolardan 750 dolara kadar çıktığı belirtiliyor.

Yağ ve yem fiyatı artıyor

Ayçiçeği ithalatındaki zorluklar, fiyatın artması bitkisel yağ ve yem sektöründe ciddi sıkıntılara neden oluyor. Tüketicinin en çok tükettiği yağlardan biri olan ayçiçeği yağının fiyatı artıyor. Yem hammaddesi olan ayçiçeği küspesindeki fiyat artışı ise yem fiyatlarını dolayısıyla et, süt, yumurta gibi hayvansal ürünlerde fiyat artışına neden oluyor. Türkiye, ayçiçeğinde Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında da ithalat yaparak işleyip yağ olarak ihraç ediyor. Bu dönemde DİR kapsamında da ithalat yapmak zor. Hem ihracat yasakları hem de fiyat artışı ithalatı kısıtlıyor. Ticaret Bakanlığı bir süreden beri yağ krizi olmaması için farklı senaryolar üzerinde çalışıyor. Bakalım önümüzdeki günlerde nasıl bir çözüm bulunacak. Atılacak adım ne olursa olsun, üretim sezonu öncesinde çiftçiyi zor durumda bırakmamalı. Çiftçiyi üretimden kaçırmamalı. Çünkü üretime ve üreticiye ihtiyacımız var.

Özetle, ayçiçeğinde, mısırdaki, soyada dışa bağımlı olan Türkiye, başka ülkelerin ihracat yasaklarından olumsuz etkileniyor. Ayçiçeği örneğinde anlattıklarımız diğer ürünler için de geçerli. Yıllardır tarımda yapılan hataların faturasını yine tüketici ödüyor. Ülke olarak hepimiz ödüyoruz. Yıllardır vurguladığımız gibi ithalat politikasından vazgeçerek üretimi artırmak zorundayız.

Tek çözüm dışa bağımlılıktan kurtulmak

İpsala Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Girgin, Türkiye'nin ayçiçeği üretiminin 8 ay kendisine yettiğini kalan 4 aylık ihtiyacın ithalatla karşılandığını

söylüyor. Planlı bir üretim politikası ile dışa bağımlılıktan kurtulmanın tek çare olduğunu anlatan İbrahim Girgin'in değerlendirmeleri özetle şöyle: «Biz daha ucuza alalım diye ithalatta vergiyi düşürüyoruz. Adamlar bizim piyasayı ve mevzuattaki değişimi bizden daha iyi takip ediyor. Hemen fiyatın üzerine aynı oranda zam yapıyorlar. Yani devlet daha ucuza gelsin diye 100 dolar indirim yaptığında, ithalat yaptığımız ülkelerde ürüne 100 dolar zam yapılıyor. Vergi indirimi bize değil onlara yarıyor. Yılbaşına kadar ayçiçeğinin tonu 330 dolar civarındaydı. Vergi indirimine gidildi. Şimdi 430 doları buldu. Hatta 430 dolara bile mal alamadık. Ham yağda ise fiyat 670 dolardan 750 dolara kadar çıktı. Türkiye'nin yaptığı vergi indirimi yurtdışındaki üreticinin, satıcının cebine giriyor. Ayrıca Rusya, bize çekirdek yerine yağ satmak istiyor. Yağ ithal edince buradaki kırıcılar zor durumda kalıyor. Ayrıca, küspeyi de ayrıca ithal etmek gerekiyor. Yani çekirdek ithal etmek bizim için daha yararlı ama onlar da kendi çıkarlarını düşünüyor. Bu nedenle bizim tek çaremiz planlı bir politika ile üretimi artırmak ve dışa bağımlılıktan kurtulmaktır.»

TMO'ya görev verilebilir mi?

Türkiye, en azından yeni sezona kadar bitkisel yağda sorun yaşanmaması için çözüm arıyor. Bu çözümlerden birisi tarım piyasalarındaki etkinliği dikkate alınarak Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) ayçiçeği çekirdeği ve ayçiçeği yağı piyasasına girerek düzenleyici rol üstlenmesi. Ancak, bugüne kadar buğday, arpa, mısır, nohut, mercimek, çeltik, fındık, üzüm gibi ürünlerde piyasayı düzenleyen, verilen yetki ile gerektiğinde ithalat yapan TMO, alıcısı ve satıcısı çok az olan ayçiçeği sektöründe aynı başarıyı elde etmesi zor olabilir. Ayçiçeğinde hem ülke hem firma bazında üretici ve satıcı sayısı çok kısıtlı. Dünyanın dev firmaları bu sektöre hakim. Ayrıca ayçiçeği konusunda Trakyabirlik, Karadenizbirlik gibi güçlü kooperatif birlikleri var. Pankobirlik son yıllarda ayçiçeği üretiminin artırılması için çaba gösteriyor. Bu birlikler güçlendirilerek üretimin artırılması gelecek açısından büyük önem taşıyor.

Alaattin AKTAŞ

Memleketime mektup...

Sevgili memleketim,

Bak baştan söyleyeyim, cuma akşamı yaşananlar yüzünden buralarda biraz dalga konusu olduk.

Tüm dünya öyle de, bizde de vatandaş ekonomik yönden pek sıkıntıdaymış, üzülüyorum.

Sağlık çalışanlarına karşı işlenen suçların cezaları artırılabileceği, sevindim. Ama orada tuhaf bir durum yaşandı diyorlar, doğru mu?

Sevgili memleketim,

Uzaklardayım ama aklım sende, biliyorsun. Tüm ülkeler gibi seni de korona belasının sardığının farkındayım. Ama bak baştan söyleyeyim, buralarda biraz dalga konusu olduk. Cuma günü akşamından söz ediyorum. Burada gazeteler neler yazdı bir bilsen.

“Türkler koronayı alışveriş bayramına çevirdi...”

“Türklerin korona bayramı...”

“Koronayı alışverişle kutlayan ülke, Türkiye...”

“Bir havai fişek atmadıkları kaldı...”

Biraz utanmadım desem yalan olur. O neydi öyle Allah aşkına. Hadi insanlar evinde yiyeceği yoktur markete koşar, bebeğinin sütü, maması yoktur, koşar. Ya o kolunun altına kolaları sıkıştıranlara ne demeli. Tamam o da gıda maddesi, alışkanlık. Ya peki benzin istasyonlarındaki kuyruklar... Sokağa çıkamadığı günlerde insanlar arabasında benzin olmasını niye ister ki, anlamadım. Bir arkadaşım dedi ki, belki

yasak uzarsa diye tedbir amaçlı alınmıştır benzin. İyi de yasak uzarsa arabaya yine binilemeyecek ki.

Dedim ya çok komik oldu bu, çok. Peki yasak biter bitmez insanların kendini sokağa atması, marketlere hücumu, bu nasıl izah edilir ki.

Anla işte buralarda epey dalga konusu olduk, canım sıkıldı. O akşam dip dibe alışveriş yapanlar nasıl korona alışverişi de yapmıştır, kim bilir.

Etraftan, “Bakalım bu hafta sonu kaç saat önce açıklama yapacaksınız” diye dalga geçenler oluyordu ki neyse bu sefer açıklama çok önce yapıldı. İnsanların ağzı torba değil ki büzesin; şimdi de “Cuma akşamı açıklama yaparak mı hata ettiniz, erkenden açıklayarak mı, ya şimdiden yığılma olursa” diye laf çarpıyorlar. Ben de dün hiçbir şey olmadığını söyleyerek savunmaya geçiyorum. Ama içten içe korkmuyor da değilim. İnsanlar durup durup cuma gece yarısına doğru yine marketlere hücum ederse diye.

Sevgili memleketim,

Buradakiler bizimle dalga geçecek başka konular da buluyor. Laf aramızda biz de buna zemin hazırlıyoruz. Geçenlerde biri hınzır bir gülümsemeyle “Ne oldu, uçak yolculuğunu teşvik etmek için vergi indirmiştiniz, uçuşlar arttı mı” diye sordu. Tabii ki bunu sorarken iç hat uçuşlarını çoktan durdurduğumuzu biliyordu. Lafı çevirmeye çalıştım.

Sonra “Kredi kullanımında limit artırmıştınız ya, konut satışlarınız da çok artmış” demez mi... Duymazdan geldim.

Sevgili memleketim,

Benimle dalga geçenler oluyor ama minnetle bakan da çok. Türkiye tıbbi malzeme yardımı yaptı ya, aklıma hep bizim meşhur “Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır” sözü geliyor. Çok zor durumdaki birçok ülke Türkiye’nin bu yardımını unutmayacak. Ama buralara yardım yaparken umarım kendi doktorlarımızı ve diğer sağlık çalışanlarımızı ihmal etmiyoruzdur.

Sevgili memleketim,

Ekonomik durumumuzun da çok kötü gittiğini duyuyorum. Eş dost ara ara bilgi veriyor, pek zor durumdaymışız.

Korona salgını yüzünden kapatılan işyerlerinin sayısı 250 bini bulmuş diyorlar, doğru mu? Buraların sahipleri hep zengin ve bir köşede birikimi olanlar da değil ki... Bu insanlar ne yiyor, ne içiyor, baksana binlerce kilometre uzakta ben dertleniyorum. Buraların kirası nasıl ödeniyor, ödeniyor mu; mal sahipleri anlayış gösteriyor mu, ne kadar çok dert var.

Ya kapalı olan bu işyerlerinde çalışanlar? Türkiye'deki mevzuat hakkında az çok bilgi sahibiyim; kısa çalışma ödeneği denilen bir uygulama vardı, ama herkes bundan yararlanamıyor, onlar ne yapıyordur ki...

Benim uzaktan akrabam olan gençler var; yazın garsonluk falan yapar ve üç kuruş birikim sağlardı. Bu birikimle de okul zamanı biraz olsun rahat ederlerdi. Turizm tüm dünyada bitti, bu yılı yok say; bu gençler iş bulamayacaklar, ne yapacaklar şimdi!

İşten çıkarma üç ay yasaklanıyormuş, bunu duyunca çok sevindim. Çalışanlar rahat bir nefes alacak, işsiz kalmayacak, diye. Sen daha iyi biliyorsundur; meğer düzenleme işten çıkarmanın yasaklanmasıyla sınırlı değilmiş. İşveren isterse çalışanını ücretsiz izne gönderecekmiş. Yani şöyle mi olacak, ben en kötü ihtimalle asgari ücretle çalışıyorum, işverenim beni işten çıkarmayacak ama ben istemesem de ücretsiz izin kullandıracak, bu sürede de ayda 1.177 lira alacakmışım. Bu süre de uzatılabilirmiş. Bana pek çalışan lehine gibi gelmedi bu düzenleme.

Burada bu işlere kafa yoran bir Türk arkadaşım bu uygulamayla ücretsiz izin verilecek işçi tabii ki çalışıyor sayılacağı için işsizlik düşük görünecek diyor. Bir taşla birkaç kuş vurulmak isteniyor gibi geldi bana.

Sevgili memleketim,

Bizim çok güzel bir adetimiz vardır. Aslında kimseye kalkmamalı ama en azından deriz ki "Anaya babaya el kalkmaz". Doktora da el kalkmamalı. Bu konuda daha caydırıcı cezalar olmalıydı ama bunu yıllardır bir türlü yapmadık. Şimdi bunu yapıyoruz. Pek sevindim. Ama sonra bir şey duydum, doğru olduğunu sanmıyorum da sana sormak istedim. Bana gelen bilgiye göre muhalefet partileri sağlık çalışanlarına karşı işlenen suçlarda caydırıcılık sağlayacak şekilde cezalar artsın diye yasa teklifi vermiş ama iktidar kanadı Mecliste bunu reddetmiş. Sonra da iktidar partisi aynı konuda düzenleme önermiş. Herhalde bu doğru değildir. Eğer doğruysa korona günlerinde bile siyasi çekişmeleri az da olsa bir yana bırakmamışız diye düşüneneğim. Üzüntü verici.

Şu uçuş yasakları kalkar da umarım en kısa sürede kavuşuruz.

Memleketlin...

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Şimdi ekonomiyi konuşma zamanı

15 Nisan 2020

Dünya bir yandan koronavirüs belasıyla uğraşırken diğer yandan da korona sonrasına hazırlık yapıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın söylediği gibi, hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Başta ekonomi olmak üzere... Bir an önce üretim çarklarının dönmesi, piyasaların harekete geçmesi gerekiyor. Bu süreçte Türkiye bir yandan koronavirüsle mücadele ederken, diğer taraftan üretim çarklarının durmaması için çaba gösterdi. Sağlık ve ekmek dengesi gözetildi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, bu süreçte dinamik bir kriz yönetimi sergiledi. Türkiye bir yandan üretimin devam etmesini sağlarken, diğer yandan da işsizliğe meydan vermemek için çok ciddi kararlar aldı. Koronavirüs sonrası en çok ekonomiyi konuşacağız. Çünkü ekonomi küresel bir sorun olarak karşımızda duruyor. Biri öldürüyor ama öbürü de aç bırakıyor.

KIŞLALARDA 'GEL TEZKERE' TÜRKÜSÜ SÖYLENİYOR

NE zaman tezkere konusu gündeme gelse Esmeray'ın 'Gel Tezkere' şarkısı dilime yerleşir. Şu günlerde asker koşuşlarından da Esmeray'ın sesi yükseliyor. "Gel tezkere, gel tezkere, bitsin bu gurbet..."

Koronavirüsle mücadele kapsamında terhislerin ve celplerin erteleneceğini yazmıştım. Milli Savunma Bakanlığı resmi açıklama yaparak bu süreci başlattı. Elbette ki tezkere almak için gün sayan askerlerimiz ve aileleri için kolay bir karar değil. Bunun geçici ve kısa süreli bir önlem olduğunun altını çizmek istiyorum. Nisan ayının ortasında terhis olacak 66 bin er ve erbaş ile askere alınacak olan 53 bin kişiyi kapsıyor. Terhis ve sevk işlemleri, kışladan çıkış ve kışlaya girişe kadar bir ulaşım zincirini gerektiriyor. Bu süreçte gençlerimizin koronavirüse

yakalanmaması için alınmış bir karar. Ama 1 aylık süreyi kapsıyor. Sadece nisan ayındaki terhisler ve celpler için olduğu söyleniyor. Bundan sonraki tertipleri ve celpleri etkilemeyeceği belirtiliyor. Bir de 40 bin 800 civarındaki bedellilerimizin durumu var. Onlara uzaktan eğitimle tezkere verilecek. Ama prosedürleri farklı olduğu için dünkü açıklamada yer almadılar. Yine de bu uzaktan eğitim kararını değiştirmiyor.

CHP ANAYASA MAHKEMESİ'NE GİDECEK Mİ?

KAMUOYUNDA af olarak bilinen İnfaz İndirimi Yasası Meclis'ten geçti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onayından sonra 90 bin mahkûmun cezaevinden çıkması bekleniyor.

Muhalefetle yapılan centilmenlik anlaşmasına göre af yasasının geçen hafta Meclis'ten geçip, bu hafta cezaevi kapılarının açılması bekleniyordu. Ancak muhalefetin direnişi nedeniyle infaz paketi ancak bu hafta çıkabildi. Meclis'te engelleme taktiklerini kullanmak muhalefetin hakkıdır. Af yasası Meclis'ten geçti geçmesine ama CHP bunu Anayasa Mahkemesi'ne götürecek mi? Beklenti daha Cumhurbaşkanı'nın imzasının mürekkebi kurumadan CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne müracaat edeceği yönündeydi. Geçmişte de Anayasa Mahkemesi'nin eşitlik ilkesinden bozup ikinci kez af çıkardığı dönemler olmuştu. Ünlü 1974 affında olduğu gibi. CHP'li yetkililerle görüştüm. Henüz karar vermediklerini söylediler. Pazartesi günü Kılıçdaroğlu'nun başkanlığında yapılacak olan MYK'da bu konu enine boyuna masaya yatırılacak.

CHP zor bir kararla karşı karşıya. Meclis'teki görüşmelerde CHP sözcüleri iktidarı "Gazetecileri, aydınları cezaevinde tutuyorsunuz ama uyuşturucu, kadına şiddet ve çocuklara cinsel istismar suçu işleyenleri affediyorsunuz" diye eleştirdi. AK Parti ve MHP sözcüleri ise uyuşturucu, kadına şiddet, cinsel istismar ve terör suçlarının kapsam dışı olduğunu savundu.

CHP, Anayasa Mahkemesi'ne eşitlik ilkesinden dolayı iptal başvurusunda bulunmak istiyor ama diğer yandan da Anayasa Mahkemesi'nden çıkacak bir iptal kararından sonra "CHP'liler uyuşturucu, kadına şiddet, cinsel istismar ve terör suçu işleyenleri affettirdi" suçlamasıyla karşı karşıya kalmaktan dolayı endişe ediyorlar.

SOĞAN TARLASINDAKİ CHP MİLLETVEKİLİ

KORONAVİRÜSE karşı sıkı önlemler alınıyor ama bir yandan da tarımda ekim-dikim zamanı. Şimdi ekeceğiz ki sonra zor durumda kalmayalım. Domatesin, biberin seçimlere damgasını vurduğu dönemleri yaşadık. Koronavirüsle birlikte gıda artık iyice stratejik bir sektör haline geldi.

Bu süreçte Tarım Bakanlığı, mevsimlik işçilerin seyahatlerinin engellenmesi, hazine arazilerinin tarıma açılması, çiftçiliğe hibe tohum desteği verilmesi gibi yerinde kararlar aldı.

Patates, soğan yetiştirmek artık uzağa uydu göndermekten daha değerli hale geldi. Hele de şu koronavirüs günlerinde. Yılda birkaç kez ürün alınan Amik Ovası'nda "erken soğan" dediğimiz ürün çıktı. 10 gün içinde toplanması gerekiyor. CHP Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir, soğan hasadına dikkat çekmek için ağzına maskesini taktı, tarlaya girdi. Tokdemir, "10 gün içinde soğan hasadına başlamazsak, tarladaki soğanlarımız çürüyecek" diyor. Ama sayın milletvekilim, ne yapıyorsunuz, soğan deyip geçmeyin. Biz seçim döneminde bir soğanın bir oy kadar kıymetli olduğunu gördük. Tokdemir sadece muhalefet eden değil, aynı zamanda çözüm arayan bir siyasetçi. 25 bin dönüm arazide soğan ekiminin yapıldığı Amik Ovası'nda üreticinin sorunu, civar illerden gelecek mevsimlik işçilerin bir an önce Hatay'a ulaşması.

Bu konuyu sormak için AK Parti Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ı aradım. Konunun takipçisi olduğunu söyledi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve Tarım Bakanı Bekir Pakdemirli ile görüştüğünü ifade etti. Tarım alanlarında hasat, dikim ve söküm çalışmalarında bir kısıtlama olmaması kararı aldıklarını anlattı. Mevsimlik işçiler konusunda Tarım Bakanlığı'nın izni var ama civar illerin valilerinin de mevsimlik işçi işini hızlandırmaları gerekiyor.

Krizin ekonomik etkileri ne olur ?

Esfender KORKMAZ

15 Nisan 2020

Şu veya bu şekilde Dünya bu virüsü yenecektir. En büyük maliyet can kaybıdır. Dünya ekonomisine verdiği ve vereceği zararın ise dünyanın yaşamış olduğu önceki ağır krizlerden iki farkı olacaktır;

Birisi, dünyanın yaşadığı diğer krizlere göre kısa dönemde daha fazla tahribat yapacaktır.

İkincisi, ekonomik etkileri geçici olacaktır. Bu etkiler uzun süre devam etmeyecektir. Toparlanma hızlı olacaktır.

1930 Dünya Buhranının olumsuz etkileri 1936 yılına kadar devam etmişti. Bu günkü virüs krizinin etkisi ise 2020 yılı ile sınırlı kalacaktır. Ancak bir yıldaki tahribatı 1930 buhranından daha ağır olacaktır. 1930 yılında Dünya, üretim hacmi yüzde 42 oranında. Dünya Ticaret Hacmi de yüzde 65 oranında düşmüştü. Bu defa 2020 yılında dünyada daha yüksek gelir ve servet kaybı olacaktır.

2020 Dünya büyüme ve işsizlik oranının ne olacağı, kriz sonrası anlaşılacaktır. Sonuç, ülkelerin sağlık sistemlerini güçlendirmesi ve salgını kontrol altına alma süreleri, hükümetlerin krizi ve ekonomiyi yönetme performansına göre değişecektir.

Kriz Türkiye'yi nasıl etkiler? sorusuna gelince, konjonktürel bir kriz olmadığı için Dünyadan farklı etkilemez. 2009 krizinde Türkiye, Dünya ortalamasından daha fazla etkilenmişti.

Öte yandan, 2009 krizinin Dünya da etkileri uzun sürdü fakat dünyanın yaşadığı önceki krizlere göre olumsuz etkisi daha sınırlı kaldı. Türkiye 2009 krizinden piyasanın kırılgan olması nedeni ile biraz daha fazla etkilendi. (aşağıdaki tablo)

2009 Yılında Dünyada bazı makro ekonomik göstergeler

(Yüzde)

Büyüme oranı Yatırım/GSYH İşsizlik oranı

DÜNYA	-0.4	22.4.	6.2
GELİŞMİŞ ÜLKELER.	-3.5	19.5	-----
GELİŞMEKTE OLAN			
ÜLKELER	3.1	41.8	-----
TÜRKİYE	-4.7	17.2	14.0

Biz özelleştirmedeki bazı yanlışlarımızı şimdi daha iyi anlıyoruz. Söz gelimi su ödemeleri belediyelerin elinde olduğu için fatura gidiyor fakat su kesintisi olmuyor. Elektrik ve doğalgaz dağıtımı ise özelleştirildiği için, devlet kontrolünde değil. O zaman evlerin kullandığı elektrik paralarını devlet ya hane sahibine veya özel işletmeye vermesi gerekiyor.

Kapalı kalan okullardaki öğretmenlere, ücretsiz izine çıkarılan işçilere, dükkanını kapatan serbest çalışanlara ödenen 1170 lira düşüktür. Parasal desteklerin artırılması gerekir.

Özel bankaları kredi vermeye zorlayamazsınız. Ancak devlet kefil olursa özel bankalar nakit kredi verebilir. Kredilerin işlemesi için devletin belli bir limite kadar söz gelimi her şahsa 10.000 liraya kadar devletin kefil olması gerekir.

Kamu bankalarına gelince, 10.000 lira kredi isteyenler genellikle 5.000 ve altında kredi alabiliyor. Kapanan KOBİ'lerin, okulların, işyerlerinin SGK borcu varsa kredi vermiyorlar. Yani kredi sisteminde eskisinden farklı bir uygulama yoktur.

Bir okul sahibinden dinlediğimi anlatayım. Kriz nedeniyle okullar kapatıldı. Ama internet yoluyla eğitim devam ediyor. Bir veli özel okuldan parasını geri istiyor. Özel okulda yasal düzenlemeyi bekleyelim diyor. Bu ihtilafı bankanın ilgisi yok. Ama bu ihtilafı bilen bir banka görevlisi aynı özel okulun kredi talebine olayı anlattıktan sonra "birde bizden kredi mi istiyorsun" diye dalga geçiyor. Hangi banka olduğunu ve kim olduğunu BDDK isterse verebilirim. Kastım, bankalar söylendiği gibi kredi vermiyor. Vatandaş zora sokuyorlar.

Bu örnekler, hem krizi atlattmakta hem de sonuçları için önemlidir.

15 Nisan 2020, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Dünyanın en renkli kenti New York şimdi ölüm kokuyor

İstanbul ve Ankara'dan sonra en fazla vakit geçirdiğim şehir herhalde New York'tur... New York'ta insanın canı hiç sıkılmaz... Sabah bir "**The New York Times**" gazetesi alıp, Central Park'a gidersiniz. Köşe başındaki arabadan aldığınız sosisli sandvici sabah kahvaltısı niyetine yerken, oturduğunuz bankta gazeteyi okursunuz... Akşam Broadway'deki hangi müzikale gideceğinize The New York Times'a bakarak karar verirsiniz. Frank Sinatra'nın meşhur ettiği "**New York New York**" şarkısına bakarsanız, bu kentte başaran dünyanın her kentinde başarabilir.

Ölümün kenti

Ama şimdi New York'u ölümün kokusu sarmış. New York eyaletinde can kaybı 10 bin 65'e, vaka sayısı 189 bin 415'e ulaşmış. New York Valisi Andrew Cuomo, eyalette son 24 saatte 671 kişinin daha hayatını kaybettiğini ve toplam ölü sayısının 10 bin 65'e ulaştığını söyledi. Evet... Şarkıların, müzikallerin ve her çeşit kültürel uğraşın kenti olan New York şimdi ölümün kol gezdiği bir cenaze kenti... İngiliz Daily Mail gazetesi, ABD'deki çeşitli huzurevlerinde binlerce bakıma muhtaç yaşlının salgından dolayı hayatını kaybettiğini ama hükümet tarafından resmi kayıtlara geçirilmediğini yazdı.

Trump gecikti

Bu acı tablonun nedeni, Amerikalıların başta Başkan Donald Trump olmak üzere koronavirüs salgınını çok geç gündeme almalarıdır. Trump'ın neden böyle davrandığı bellidir. Bu yılın sonundaki Başkanlık seçimine yıkılmış bir ekonomi ile gitme korkusu,

Trump'ın duruma uygun hareket etmesini engelledi. Şimdi ise sanki bir diktatörmüş gibi kararlar alıyor Trump... Ne var ki Amerikan yönetimi önlem almakta gecikti.

Amerika perişan

ABD'de New York'un ardından ikinci sırada 61 bin 850 vaka ve 2 bin 350 ölümlle New Jersey, üçüncü sırada 25 bin 475 vaka ve 756 ölümlle Massachusetts, dördüncü sırada 24 bin 638 vaka ve bin 487 ölümlle Michigan, beşinci sırada 23 bin 287 vaka ve 681 ölümlle California, altıncı sırada 22 bin 920 vaka ve 561 ölümlle Pennsylvania yer alıyor. Bilançonun arttığı ABD genelinde ölü sayısı 23 bin 252'ye, vaka sayısı ise 579 bin 486'ya ulaştı.

Yazık oldu

Bilemiyorum. Bir daha New York'a gidebilecek miyim acaba? Evden çıkmamızın yasaklandığı İstanbul'dan New York'a uzanan yol aşırı engebeli şimdi. Özetle yazık oldu New York'a...